

Khuthba Khulasa 13.04.18 **ഖുത്ബ സംഗ്രഹം**

സയ്യിദുനാ ഹദ്ദറത് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽഖാമിസ് അയ്യൂബുല്ലാഹ്

13.04.18 ന് **മസ്ജിദ് ബിശാരത്ത്** സ്‌പെഷിനിൽ നിർവഹിച്ച

ജുമുഅ ഖുത്ബയുടെ സംഗ്രഹം

ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ)ന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കാനും ദീനീപരമായ അറിവ് വർദ്ധിപ്പിക്കാനും നമ്മൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. ഖിലാഫത്തുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കാനും ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

അല്ലാഹു അതിനുവേണ്ടി എം.ടി.എയുടെ അനുഗ്രഹം നൽകിയിരിക്കുന്നു. അതുമൂലമേ ബന്ധം നിലനിറുത്തേണ്ടതാണ്. ഖലീഫത്തുൽ മസീഹിന്റെ എല്ലാ പരിപാടികളും പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

തശഹ്ഹുദും തഅവൂദും സുറ ഫാതിഹയും ഓതിയതിനു ശേഷം സയ്യിദുനാ അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ അയ്യൂബുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു, ഇക്കാലഘട്ടത്തിൽ ലോകത്ത് നാലുഭാഗത്തും കുഴപ്പങ്ങളും കലഹങ്ങളുമാണ്. ചിലയിടത്ത് മതത്തിന്റെ പേരിലാണ് കലഹമെങ്കിൽ ചിലയിടത്ത് ഭൗതികശക്തികൾ തങ്ങളുടെ ഔന്നത്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള കലഹമാണ്. ചിലയിടത്ത് ദാരിദ്ര്യവും സമ്പന്നതയും തമ്മിലുള്ള മത്സരം കാരണത്താൽ കുഴപ്പങ്ങൾ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചിലയിടത്ത് രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകളുടെ ഭരണപരമായ അധികാരം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള കുഴപ്പങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചിലയിടത്ത് വീടുകളിൽ ചെറിയ ചെറിയ കാര്യങ്ങളിൽ കലഹവും കുഴപ്പവുമാണെങ്കിൽ ചിലയിടത്ത് പരസ്പരമുള്ള കടമ നിറവേറ്റാത്ത കാരണത്താൽ അടിപിടിയും വഴക്കും കലഹവും കുഴപ്പവും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചിലയിടത്ത് വംശീയാധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് കുഴപ്പമുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചിലയിടത്ത് തങ്ങളുടെ അവകാശം എടുക്കുന്നതിന് തെറ്റായ രീതി കൈക്കൊണ്ട് ഫിത്നയും ഫസാദുമുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ ഏതുവശത്തുണ്ടെങ്കിലും നോക്കിയാലും ലോകം കലഹത്തിലും കുഴപ്പത്തിലും വലയം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. ദരിദ്രർ അതിൽനിന്ന് സുരക്ഷിതരല്ല. വികസിതരാഷ്ട്രങ്ങളും അതിൽനിന്ന് സുരക്ഷിതരല്ല. വികസനരാഷ്ട്രങ്ങളും അതിൽനിന്ന് സുരക്ഷിതരല്ല. ഇക്കാലത്ത് താൻ വലിയ പുരോഗതി നേടിയവനാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ, ഇത് അറിവിന്റേയും ബുദ്ധിയുടേയും വെളിച്ചത്തിന്റേയും കാലമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്ന മനുഷ്യൻ യഥാർഥത്തിൽ അന്ധകാരങ്ങളിൽ മുങ്ങിക്കിടക്കുകയാണ്. ദൈവത്തെ മറന്നുകൊണ്ട്, ഭൗതികനേട്ടം അന്വേഷിച്ചും അതിനെത്തന്നെ തന്റെ ആരാധനയും രക്ഷിതാവുമായി മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടും നാശത്തിന്റെ അഗാധ ഗർത്തത്തിലേക്ക് നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്; അല്ല അതിന്റെ അടുത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്.....

അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ പറഞ്ഞു: മുസ്‌ലിംകളുടെ അവസ്ഥ കാണുമ്പോൾ അത്ഭുതം തോന്നുന്നു. അവരുടെ കൈയിൽ എല്ലാം അടങ്ങിയതും സമ്പൂർണ്ണവുമായ ഒരു ഗ്രന്ഥം അതിന്റെ യഥാർഥ അവസ്ഥയിൽ നിലവിലുണ്ട്. അല്ലാഹു തന്റെ വാഗ്ദാനങ്ങളനുസരിച്ച് ഇക്കാലഘട്ടത്തിലെ ഇമാമിനേയും അയച്ചിരിക്കുന്നു; അദ്ദേഹമായിരുന്നു ഭിന്നിപ്പുകളെല്ലാം അകറ്റേണ്ടിയിരുന്നത്. പക്ഷേ, അല്ലാഹു അയച്ച ഈ മഹാത്മാവ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾ കേൾക്കുന്നതിനും ഭിന്നിപ്പുകളും കുഴപ്പങ്ങളും അവ

സാനിപ്പിക്കുന്ന കാര്യത്തിലേക്ക് വരുന്നതിനും പകരം മുസ്‌ലിംകളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും മതത്തിന്റെ പേരിൽ കുഴപ്പങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന ഉലമാഇന്റെ പിന്നാലെ നടക്കുകയാണ്. അല്ലാഹു ലോകത്തിലെ കുഴപ്പങ്ങൾ അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനും പരസ്പരം സ്നേഹവും സാഹോദര്യവും ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും അല്ലാഹുവിനെ തിരിച്ചറിയുന്നതിനുംവേണ്ടി ഒരു വ്യവസ്ഥിതി ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, മുസ്‌ലിംകൾ ഈ ഭാഗത്ത് ശ്രദ്ധിക്കാൻ തയ്യാറല്ല. ഇക്കാരണത്താലാണ് മുസ്‌ലിംലോകം ഇപ്പോൾ ഏറ്റവുമധികം മറ്റുള്ളവരുടെ രക്തദാഹികളായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ഇക്കാര്യം പ്രയോജനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് അമുസ്‌ലിം ശക്തികൾ, മുസ്‌ലിംകളെ തമ്മിലടിപ്പിക്കുന്നതിനും തങ്ങളുടെ നേട്ടങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കുന്നതിനും യുദ്ധ സാധനോപകരണങ്ങളും നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സൈനിക സഹായവും നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇത് വളരെ വലിയൊരു ദുരന്തമാണ്. ഈ അവസ്ഥ നമ്മെ നമ്മുക്കുവേണ്ടിയും പൊതുമുസ്‌ലിംകൾക്കുവേണ്ടിയും ദുആ ചെയ്യുന്നതിന് പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതോടൊപ്പം നമ്മെ നമ്മുടെ കർമ്മപരവും ആത്മീയപരവുമായ അവസ്ഥകളെ ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ് (അ) നമ്മെ കാണാനാഗ്രഹിക്കുന്നതുപോലെ ആക്കിത്തീർക്കേണ്ട ആവശ്യവുമുണ്ട്. കാരണം നമ്മുടെ കർമ്മപരമായ അവസ്ഥകൾ ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) നോക്കിക്കാണാനാഗ്രഹിക്കുന്നതുപോലെയല്ലെങ്കിൽ നമ്മളും നിരന്തരം ഫിത്നയിലും ഫസാദിലും ഈ സംഘത്തിലും ആയിപ്പോകാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) നിരന്തരവും ആവർത്തിച്ചുവർത്തിച്ചും തന്റെ ജമാഅത്തിലെ അംഗങ്ങളെ, അവരുടെ അവസ്ഥകൾ ബയ്അത്തിനുശേഷം എങ്ങനെ ആയിരിക്കേണ്ടതാണെന്ന് ഉപദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്..... ഇക്കാര്യത്തിലേക്ക് നമ്മുടെ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കുന്ന ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ)ന്റെ ചില ഉദ്ധരണികൾ ഇപ്പോൾ ഞാൻ സമർപ്പിക്കുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് നാം അത് ശ്രദ്ധയോടുകൂടി കേൾക്കേണ്ടതാണ്. മുമ്പേ പല പ്രാവശ്യം കേട്ടുകഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്, അല്ലെങ്കിൽ വായിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് എന്ന് മനസ്സിലാക്കരുത്. ഏതൊരു നൈരന്തര്യത്തോടും വിവിധരീതിയിലും ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ)ആവർത്തിച്ചുവർത്തിച്ചു ജമാഅത്തിനോടു തങ്ങളുടെ അവസ്ഥകൾ ഉന്നതമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഉപദേശിച്ചിട്ടുള്ളത് കാണുമ്പോൾ ആ മഹാത്മാവിന് തന്റെ ജമാഅത്തിനെക്കുറിച്ച്, ആ ഉദ്ദേശ്യം തന്റെ ജമാഅത്ത് മറന്നുപോകുമോ എന്നും ബയ്അത്തിനുശേഷം വീണ്ടും അവരിൽ ചീത്തസ്വഭാവം ഉണ്ടാകുമോ എന്നും വീണ്ടും അവർ അന്ധകാരങ്ങളിലേക്ക് നീങ്ങാൻ തുടങ്ങുമോ എന്നുമുള്ള ചിന്ത എത്രത്തോളം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നു.

ഹർദ്ദത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) പറയുന്നു: നാലുഭാഗത്തും വഴി കേടിന്റെയും അശ്രദ്ധയുടെയും മാർഗ്ഗഭ്രംശത്തിന്റേയും കാറ്റുവീശിയടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കോലാഹലം നിറഞ്ഞ ഇക്കാലഘട്ടത്തിൽ ദൈവഭയം (തഖ്വ) കൈക്കൊള്ളുക എന്നത് നമ്മുടെ ജമാഅത്തിന് നിർബന്ധമാണ്. ലോകത്തിന്റെ അവസ്ഥയെന്താണ്? അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പനകളെ മാനിക്കുന്നില്ല. കടമകളും വസിയ്ക്കുന്നവരും വകവെക്കുന്നില്ല. നമ്മുടെ കടമയെന്താണെന്നോ അതെങ്ങനെ നിറവേറ്റണമെന്നോ അറിയുന്നില്ല. അവർക്ക് ഉപദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾ ഗൗനിക്കുന്നതുമില്ല..... ദുന്യാവിലും അതിന്റെ പണികളിലും അതിരുകടന്ന് വ്യാപൃതരായിരിക്കുകയാണ്. ഭൗതികമായ എന്തെങ്കിലും ചെറിയ നഷ്ടമുണ്ടാകുമെന്ന് കണ്ടാൽ ദീൻ ഉപേക്ഷിച്ചുകളയുന്നു. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടമ പാഴാക്കിക്കളയുന്നു..... അത്യാഗ്രഹത്തോടെ പരസ്പരം പെരുമാറുന്നു. ശാരീരികകൃഷ്ടകൾക്കെതിരിൽ വലിയ ബലഹീനരായിരിക്കുന്നു. നിസാരകാര്യമുണ്ടായാൽ ശാരീരികകൃഷ്ടകൾ അതിജയിക്കുന്നു. അല്ലാഹു അവരെ ബലഹീനരാക്കിവെക്കുവോളം, പാപം ചെയ്യാൻ മുതിരുകയില്ല..... എന്നാൽ, അല്പം ബലഹീനത അകറ്റുകയും പാപം ചെയ്യാനുള്ള അവസരം കിട്ടുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ക്ഷണത്തിൽ അതിന് ഇരയായിത്തീരുന്നു. ഹർദ്ദത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) പറഞ്ഞു: ഇക്കാലത്ത് ഏതു സ്ഥലത്ത് അന്വേഷിച്ചാലും അറിയാൻ കഴിയുന്നത് സത്യസന്ധമായ ഭക്തി ഉയർന്നുപോയിരിക്കുന്നുവെന്നും സത്യസന്ധമായ വിശ്വാസം ഒട്ടുമില്ലെന്നുമാണ്. പക്ഷേ, അവരുടെ സത്യസന്ധമായ ഭക്തിയുടേയും വിശ്വാസത്തിന്റേയും ബീജം ഒരിക്കലും നഷ്ടപ്പെട്ടുപോകരുതെന്ന് അല്ലാഹു ആഗ്രഹിച്ചു. ധാന്യവിളവ് ഇപ്പോൾ തികച്ചും നശിക്കാൻ പോകുകയാണെന്ന് അവൻ കാണുമ്പോൾ മറ്റു ധാന്യവിളവ് ഉണ്ടാക്കിത്തരുന്നു..... ഹർദ്ദത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ)പറഞ്ഞു: **ഇന്നാ നഹ്നു നസ്സൽനദ്ദീക് വ ഇന്നാ ലഹു ലഹാഹിലുൻ** നാം തന്നെയാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ ഇറക്കിയത്. നാം തന്നെ ഇതിനെ സംരക്ഷിക്കുമെന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞ അതേ നവമായ ഖുർആൻ നിലവിലുണ്ട്. അനുഗ്രഹങ്ങളുമുണ്ട്. എന്നാൽ, മനസ്സുകളിൽ ഈമാനും കർമ്മപരമായ അവസ്ഥയും ഒട്ടുംതന്നെ ഇല്ലാതായിരിക്കുന്നു. ഇക്കാര്യങ്ങൾ വീണ്ടും ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് അല്ലാഹു എന്നെ നിയോഗിച്ചുയച്ചിട്ടുള്ളത്..... അല്ലാഹുവിന്റെ ഉല്പാദിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള (ദൈവത്വം)ന്റെ തേട്ടം ഈ മൈതാനം കാലിയായി കിടക്കുന്നത് ഒരിക്കലും ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. തിന്മകൾ വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ധർമ്മികമായ രോഷത്തിന്റേയും ഉല്പാദിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതേട്ടം തേട്ടം എന്നു പറയുന്നത് ഈ മൈതാനത്തെ വീണ്ടും ദീനിനെ ദുന്യാവിനെക്കാൾ മുന്തിക്കുന്ന ആളുകളെക്കൊണ്ട് നിറയ്ക്കുക എന്നതാണ്; ദീനിനെ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നവരുണ്ടാകുക, ദീനിനെ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നവരുണ്ടാകുക. ദീൻ അനുസരിച്ച് കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവരുണ്ടാകുക..... അതുകൊണ്ട് തഖ്വയുടെ ജീവിതം കരസ്ഥമാക്കുന്നതിനാണ് നമ്മുടെ പ്രബോധനം..... അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ പറഞ്ഞു: അഹ്മദി ശരിയായ ബയ്അത്താണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതെങ്കിൽ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരിൽ ചേരേണ്ടിവരും, ആത്മീയമായി ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരിൽ ചേരേണ്ടിവരും. ഇല്ലെങ്കിൽ ഒരു ഫലവുമില്ല..... ഇസ്ലാമിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യമെന്താണ്? അത് നമുക്കെങ്ങനെ കരസ്ഥമാക്കാൻ കഴിയും. ഇതുസംബന്ധമായി ഹർദ്ദത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) പറയുന്നു: ഇസ്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ എല്ലാ നിയന്ത്രണങ്ങളുടേയും താഴെ വരുന്നതിന്റെ പേരാണ്. അതിന്റെ

ചുരുക്കം അല്ലാഹുവിനെ സത്യസന്ധവും സമ്പൂർണ്ണവുമായ നിലയിൽ അനുസരിക്കുക എന്നാണ്. തന്റെ എല്ലാ അസ്തിത്വവും അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുസന്നിധിയിൽ വെക്കുന്നവനാണ് മുസ്ലിം.... **മൻഅസ്ലമ വജ്ഹഹു ലില്ലാഹി വഹുവ മുഹ്സിനുൻ.** അതായത് തന്റെ എല്ലാ അസ്തിത്വത്തേയും അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തികരസ്ഥമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി വഖ്ഫ് ചെയ്യുകയും വിശ്വാസപരവും കർമ്മപരവുമായ നിലയിൽ അവന്റെ ലക്ഷ്യവും ഉദ്ദേശ്യവും അല്ലാഹുവിന്റെതന്നെ തൃപ്തിയും സന്തോഷവും ആയിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനാണ് മുസ്ലിം. അവനിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന എല്ലാ നന്മകളും സൽകർമ്മങ്ങളും, അത് ബുദ്ധിമുട്ടോടും പ്രയാസപ്പെട്ടും ചെയ്യുന്നതായിരിക്കാതെ അവയിൽ ഒരു ആസ്വാദനവും മധുരിയും ഉണ്ടാകുന്നതിനുള്ള ശ്രമം ഉണ്ടായിരിക്കണം..... അവിടന്ന് പറയുന്നു: സത്യവാനായ മുസ്ലിമിനോടു, അവന്റെ കർമ്മങ്ങൾക്കുപകരം ഒന്നുംതന്നെ കിട്ടുകയില്ലെന്ന് പറഞ്ഞാലും അവൻ തന്റെ സൽകർമ്മത്തേയും ദൈവസ്നേഹത്തേയും ഒരിക്കലുമൊരിക്കലും ഉപേക്ഷിക്കുകയില്ല. ഇതാണ് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള നിസ്വാർത്ഥസ്നേഹം. അതാണ് അവിടന്ന് ഉണ്ടാക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്നത്. ഒന്നും കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽത്തന്നെയും അല്ലാഹുവിനോടു സ്നേഹമുണ്ടാക്കുക. അവനോടുള്ള ബന്ധവും അവനോടുള്ള അനുസരണവും അനുസരണത്തിൽ വിലയനവും ഏതെങ്കിലും പകരത്തിന്റേയോ പ്രതിഫലത്തിന്റേയോ അടിസ്ഥാനത്തിലോ പ്രതീക്ഷയിലോ അല്ല. പ്രത്യുത അവൻ തന്റെ അസ്തിത്വത്തെ, യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിനെ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും അവനെ സ്നേഹിക്കുന്നതിനും അനുസരിക്കുന്നതിനുമാണ് സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന കാര്യം മനസ്സിലാക്കുന്നു. മറ്റൊരു ഉദ്ദേശ്യവും അവന് ഇല്ലതന്നെ. അതുകൊണ്ട് അവൻ തന്റെ ദൈവദത്തമായ കഴിവുകളെ, ആ ഉദ്ദേശ്യങ്ങളിലും ലക്ഷ്യങ്ങളിലും ചെലവഴിക്കുമ്പോൾ, അവൻ തന്റെ യഥാർത്ഥ പ്രേമഭാജനത്തെതന്നെ കാണുന്നു.....

അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ പറഞ്ഞു: ഹർദ്ദത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ), അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പനകളെ സമ്പൂർണ്ണമായി അനുസരിക്കലും അവന്റെ തൃപ്തികരസ്ഥമാക്കലും എളുപ്പമുള്ള കാര്യമല്ലെന്നും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് പരിപൂർണ്ണമായ ശ്രമം ആവശ്യമുള്ള കാര്യമാണ്; അപ്പോൾ അഹ്മദിയായതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യവും കരസ്ഥമാകും. അവിടന്ന് പറയുന്നു: സമ്പൂർണ്ണമായ നിലയിൽ അനുസരിക്കാത്തവൻ ഈ ജമാഅത്തിന് ദുഷ്പ്പേരുണ്ടാക്കുന്നു. കല്പന ഒരേണ്ണം മാത്രം ആകുകയില്ല. മറിച്ച് കല്പന ധാരാളമുണ്ട്; സ്വർഗത്തിന് ധാരാളം വാതിലുകൾ ഉള്ളതുപോലെ ചിലർ ചില വാതിലിലൂടെ പ്രവേശിക്കുന്നു. ചിലർ ചില വാതിലിലൂടെ പ്രവേശിക്കുന്നു. ഇതുപോലെതന്നെ നരകത്തിനും പല വാതിലുകളുണ്ട്. ഒരു വാതിൽ അടയ്ക്കുകയും ഒരു വാതിൽ തുറന്നുവെക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാകരുത് നിങ്ങൾ. അവിടന്ന് പറഞ്ഞു: ഓർമ്മിച്ചുകൊള്ളുക. വെറും പേരുകൾ എഴുതിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ആരും ജമാഅത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നവരാകുകയില്ല. പരസ്പരം സ്നേഹിക്കുക. അവകാശങ്ങൾ നശിപ്പിക്കാതിരിക്കുക. ദൈവവഴിയിൽ ഉന്മത്തനെപോലെയാകുക; അല്ലാഹു നിങ്ങളിൽ കൃപ ചൊരിയുന്നതിന്... ഒരു അവസരത്തിൽ തഖ്വയുടെ പ്രാധാന്യം ജമാഅത്തിന് വിവരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: അല്ലാഹു എന്നെ ഏതൊരു കാര്യത്തിനുവേണ്ടി നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നുവോ; അത് തഖ്വയുടെ മൈതാനം കാലിയായി കിടക്കുന്നുവെന്നതാണ്. ദീൻ വ്യാപിപ്പിക്കണം. ദീൻ പ്രബോധനം ചെയ്യണം. ശിക്ഷണം നൽകണം. ഇതിനെല്ലാം ആദ്യം തഖ്വ ഉള്ളിലുണ്ടാക്കേണ്ടിവരും. തഖ്വയു

ണ്ടെങ്കിൽ എല്ലാ ജോലിയും മെല്ലെമെല്ലെ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. അവിടന്ന് പറഞ്ഞു: നിങ്ങൾ തഖ്വ കൈക്കൊള്ളുന്നവരാകുകയാണെങ്കിൽ മുഴുലോകവും നിങ്ങളോടൊപ്പമുണ്ടാകും. അതുകൊണ്ട് തഖ്വ ഉണ്ടാക്കുക. മദ്യപിക്കുന്നവർ അല്ലെങ്കിൽ ആരുടെ മതത്തിന്റെ ചിഹ്നത്തിലാണോ മദ്യം വലിയ പങ്കുവഹിക്കുന്നത് അവർക്ക് തഖ്വയുമായി ഒരു ബന്ധവും ഉണ്ടാകുകയില്ല. അവർ നന്മയോടു യുദ്ധം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരാണ്. അല്ലാഹു നമ്മുടെ ജമാഅത്തിനെ തിന്മയോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നവരും തഖ്വയുടേയും പരിശുദ്ധിയുടേയും രംഗത്ത് അഭിവൃദ്ധി നൽകുന്നവരുമാകാൻ ഭാഗ്യവും തൗഫീഖും നൽകുകയാണെങ്കിൽ അതുതന്നെയാണ് വലിയ വിജയം. അതിനെക്കാളുപരി മറ്റൊരു കാര്യവും സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നതാകുകയില്ല. അവിടന്ന് പറയുന്നു: ഇക്കാലത്ത് മുഴുലോകത്തുമുള്ള മതങ്ങളെ നോക്കുക. മതത്തിന്റെ യഥാർഥ ഉദ്ദേശ്യമായ തഖ്വ അഥവാ ദൈവഭയം ഇല്ലാതായി പോയിരിക്കുന്നു. ഭൗതികാഗ്രഹങ്ങളെ ദൈവമാക്കി വെച്ചിരിക്കുന്നു. യഥാർഥ ദൈവം മറഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു. സത്യവാനായ ദൈവത്തെ നിന്ദിക്കുന്നു. എന്നാൽ, താൻ അംഗീകരിക്കപ്പെടണമെന്ന് ദൈവം സ്വയം ആഗ്രഹിക്കുന്നു; ലോകത്തിന് അവനെ കുറിച്ച് തിരിച്ചറിവുണ്ടാകണം. ആരാണ് ഭൗതികാവംബരങ്ങളെ ദൈവമായി മനസ്സിലാക്കുന്നത് അവൻ ദൈവത്തിൽ സർവ്വവും ഭരമേൽപിക്കുന്നവനാകുകയില്ല. അതുകൊണ്ട് ദൈവത്തിനോടുള്ള കടമ നിറവേറ്റുന്നതിന് പകരം നമ്മൾ ഭൗതികോദ്ദേശ്യങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമമല്ല നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതെന്ന് ഓരോരുത്തരും ആത്മപരിശോധന നടത്തേണ്ട ആവശ്യമുണ്ട്. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടമ നിറവേറ്റണമെങ്കിൽ ദീനിയെ മുന്തിക്കേണ്ടതായിവരും. ഭൗതികോദ്ദേശ്യങ്ങൾ പിന്നിലേക്ക് വലിച്ചെറിയേണ്ടിവരും. അതിനാൽ നമ്മൾ നോക്കേണ്ടത് ദീനിയെ മുന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നാണ്. അതല്ല ദുർയാഖ് നമ്മുടെ ദീനിയുമേൽ വിജയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നാണ്. തഖ്വയിൽ വർധന ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണോ ഇടിവ് ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണോ എന്നാണ്. ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) പറയുന്നു: സൗഭാഗ്യവാന്റെ നിർബന്ധകടമയാണ് ദീനിയുടെ അന്വേഷണത്തിൽ മുഴുകിയിരിക്കുക എന്നത്. നമ്മുടെ നബി(സ) തിരുമേനിയേക്കാൾ സമ്പൂർണ്ണ മനുഷ്യരാരും ലോകത്ത് കടന്നു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. പക്ഷേ, ആ മഹാത്മാവിനോടു **റബ്ബി സിദ്ദീഖ് ഇൽമാ** എന്ന് ദുആ ചെയ്യാൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ തന്റെ ദൈവജ്ഞാനത്തിലും അറിവിലും പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് ഒരിടത്ത് നിൽക്കുന്നവനും തുടർന്ന് അഭിവൃദ്ധി ആവശ്യമില്ലെന്ന് കരുതുന്നവനുമാരാണ്? മനുഷ്യൻ പടിപടിയായി അറിവിലും ഈശ്വരജ്ഞാനത്തിലും അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുമ്പോൾ, ഇനിയും ഒരുപാട് കാര്യങ്ങൾ പരിഹരിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ടെന്ന് അവൻ മനസ്സിലായിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) പറയുന്നു: നിങ്ങൾ ഒരുപാട് നിരർഥമായ കാര്യങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഈ ജമാഅത്ത് സ്വീകരിച്ചത്. അപ്പോൾ നിങ്ങൾ ഇതിനെക്കുറിച്ച് പൂർണ്ണമായും അറിവും ഉൾക്കാഴ്ചയും കരസ്ഥമാക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്കെന്ത് ഫലമുണ്ടാകാനാണ്? വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ ആലോചിക്കാനും ചിന്തിക്കാനും ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) ആദ്യം ഉപദേശിച്ചിരുന്നതുപോലെ അവിടത്തെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കാനും ദീനീപരമായ അറിവ് വർദ്ധിപ്പിക്കാനും നമ്മൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. ഖിലാഫത്തുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കാനും ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. അല്ലാഹു അതിനുവേണ്ടി എം.ടി.എയുടെ

അനുഗ്രഹം നൽകിയിരിക്കുന്നു. അതുമൂലമേ ബന്ധം നിലനിറുത്തേണ്ടതാണ്. ഖലീഫത്തുൽ മസീഹിയുടെ എല്ലാ പരിപാടികളും പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ഇത് വളരെ വലിയൊരു മാർഗമാണ്. ഇതിൽനിന്ന് എല്ലാ അഹ്മദിയും ഫലമെടുക്കേണ്ടതാണ്. പരസ്പരം സ്നേഹിക്കേണ്ടതിനേയും പരസ്പരമുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതിനേയും പരസ്പരമുള്ള കടമകൾ നിർവഹിക്കേണ്ടതിനേയും കുറിച്ച് ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) പറയുന്നു: ആഭ്യന്തരമായ നിലയിൽ ജമാഅത്തിലുള്ള എല്ലാവരും ഒരു പദവിയിലുള്ളവർ ആകുകയില്ലെന്നതാണ് യഥാർഥ കാര്യം. അതിനാൽ ദുർബലരായ സഹോദരങ്ങളെ സഹായിക്കുകയും അവർക്കു ശക്തി പകരുകയും ചെയ്യുക എന്നത് പതിവാക്കേണ്ടതാണ്. **വ തആവനു അലൽ ബിർറി വത്തഖ്വാ** എന്ന് വിശുദ്ധഖുർആനിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. നന്മയിലും ഈശ്വരഭക്തിയിലും ഒരാൾ മറ്റൊരാളെ സഹായിക്കുക. അവിടന്ന് പറഞ്ഞു: ദുർബലനായ സഹോദരന്റെ ഭാരം വഹിക്കുക. കർമ്മപരവും വിശ്വാസപരവും സാമ്പത്തികപരവുമായ ബലഹീനതകളിലും പങ്കാളിയായ കുക.

ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) പറഞ്ഞു: ദുർബലർക്ക് ബലവാന്മാർ ശക്തി പകരാത്തതിടത്തോളം ഒരു ജമാഅത്തും, ജമാഅത്താകുകയില്ല. അതിന്റെ രൂപം അവരുടെ ബലഹീനതകൾ മറച്ചുവെക്കുക എന്നതാണ്. പുതിയ മുസ്ലിംകളുടെ ബലഹീനതകൾ കണ്ട് ദേഷ്യം പിടിക്കരുതെന്നായിരുന്നു സ്വഹാബാക്കൾക്ക് നൽകിയ പാഠം. കാരണം നിങ്ങളിലും അത്തരം ബലഹീനതയുണ്ടായിരുന്നു. ഒരാൾ മറ്റൊരാളെ തിന്നുന്നതും നാലുപേർ കൂടിയിരുന്നാൽ തങ്ങളുടെ പാവപ്പെട്ട സഹോദരനെ കുറിച്ച് പരദുഷണം പറയുന്നതുമായ ജമാഅത്ത് യഥാർഥ ജമാഅത്താകുകയില്ല. പ്രത്യേക കൂടിച്ചേരുമ്പോഴും ശക്തി ഉണ്ടാകുകയും ഐക്യം ഉണ്ടാകുകയും വേണം. അതുമൂലമേ സ്നേഹമുണ്ടാകുന്നു. അനുഗ്രഹങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. പറഞ്ഞു: നിസാരകാര്യങ്ങളിൽ മനസ്സ് വ്രണപ്പെടുത്തുന്നതും വേദനയ്ക്കു നിമിത്തമാകുന്നതുമായ കഠിനമായ പിടിത്തം ഉണ്ടാകാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്. ആരുടെയെങ്കിലും പോരായ്മ കണ്ടാൽ അവനോട് നല്ല രീതിയിൽ പെരുമാറുന്നില്ലെന്ന് ഞാൻ കേൾക്കുന്നു. മറിച്ച്, വെറുപ്പും വിദ്വേഷവും പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ അവനുവേണ്ടി ദുആ ചെയ്യുകയും അവനെ സ്നേഹിക്കുകയും മൃദലതയോടും സൽ സ്വഭാവത്തോടുംകൂടി മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുകയുമാണ് വേണ്ടിയിരുന്നത്. എന്നാൽ, അതിനുപകരം പകയാണ് കൂടുതൽ ഉണ്ടാകുന്നത്. മാപ്പുകൊടുക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, സഹതാപം കാണിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അങ്ങനെ മെല്ലെ മെല്ലെ തെറ്റിപോയി അന്ത്യം മോശമായിത്തീരുന്നു. പരസ്പരം അനുകമ്പയോടെ വർത്തിക്കുകയും, തെറ്റുകുറ്റങ്ങൾ മറച്ചുവെക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണ് ജമാഅത്ത്, ജമാഅത്തായി തീരുന്നത്. അവിടന്ന് പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിൽ എനിക്ക് വലിയ പ്രതീക്ഷയാണുള്ളത്. **ജാഇലുല്ലദീനത്തബൗക്ക ഫൗഖല്ലദീന കഫറു ഇലാ യൗമിൽ ഖിയാമത്തി** എന്ന് അവൻ വാഗ്ദാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. നിന്നെ പിൻപറ്റിയവരെ നിഷേധിച്ചവരുടെമേൽ ഖിയാമത്തുനാൾവരെ ഉയർത്തിവെക്കുന്നതാണ്. അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ പറഞ്ഞു: ഈയിടെയായി പ്രത്യേകിച്ചും പാക്കിസ്താനിൽ അഹ്മദികൾക്കെതിരെ ഭരണകൂടവും നിയമസ്ഥാപനങ്ങളും സംഘാടകരും മുമ്പത്തെക്കാളധികം പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ ദിനങ്ങളിൽ നിങ്ങളിൽ പരിവർത്തനമുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ്

മൗഊദ്(അ) പറഞ്ഞു: ഇപ്പോൾ നിങ്ങളിൽ ഒരു പുതിയ സാഹോദര്യവും ഭ്രാന്തതയും സ്ഥാപിതമായിരിക്കുകയാണ്. കഴിഞ്ഞ പന്ത്രണ്ടു മുറിഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു ഈ പുതിയ സമൂഹത്തെ ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ സമ്പന്നരും ദരിദ്രരും കുട്ടികളും യുവാക്കളും വൃദ്ധരും തുടങ്ങി എല്ലാതരത്തിലുള്ള ആളുകളുമുണ്ട്. അതിനാൽ ദരിദ്രരുടെ നിർബന്ധകടമയാണ് തങ്ങളുടെ ആദരണീയരായ സഹോദരങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കുക എന്നത്, അവരെ ആദരിക്കുക. സമ്പന്നന്മാരുടെ നിർബന്ധകടമയാണ് സാധുക്കളെ സഹായിക്കുക എന്നത്. അവരെ അഗതികളും നിന്ദ്യരുമായി മനസ്സിലാക്കരുത്. അവിടന്ന് പറഞ്ഞു: കൾതിയെന്റേത് ആവർത്തിച്ച് വായിക്കുക. അതനുസരിച്ച് നിങ്ങളെ ആക്കിത്തീർക്കുക. **ഖദ് അഹ്ലഹ മർസക്കാഹാ.** സ്വന്തം ആത്മാവിനെ ശുദ്ധീകരിച്ചവൻ വിജയം പ്രാപിച്ചു. അവിടന്ന് പറഞ്ഞു: കൾതിനൂഹിൽ ഞാൻ എന്റെ അധ്യാപനം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അത് എല്ലാവരും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടത് നിർബന്ധമാണ്. ഓരോ നഗരത്തിലേയും ജമാഅത്ത് യോഗം വിളിച്ച് എല്ലാവരെയും അതു കേൾപ്പിക്കുക. ഇങ്ങനെ അതിന്റെ പ്രചാരണവും നടക്കുന്നതായിരിക്കും. നാം ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഐക്യവും ജമാഅത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്നതായിരിക്കും.

അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ പറഞ്ഞു: ജമാഅത്തുകളിൽ വായിക്കുന്നതിനും കേൾപ്പിക്കുന്നതിനും ഏർപ്പാടുണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്. എം.ടി.എയിലും വായിക്കുന്നതിനുള്ള ഏർപ്പാടു ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഓരോരുത്തരും അത് തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതാണ്. സ്വയം വായിക്കുകയും വേണം. അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും വേണം. തിന്മയിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടുന്നതിന് ഉപദേശിച്ചും യഥാർഥ അഹ്മദിയുടെ അടയാളം വിവരിച്ചുകൊണ്ടും അവിടന്ന് പറയുന്നു: നിങ്ങളുടെ ജോലി ഇപ്പോൾ, ദുആകളിലും ഇസ്തിക്ഫാറിലും ദൈവാരാധനയിലും ആത്മാവിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നതിലും ആയിരിക്കുക എന്നതാണ്. അവൻ വാഗ്ദാനം ചെയ്ത ദാനങ്ങൾക്കും ദയാദൃഷ്ടിയ്ക്കും നിങ്ങളെ അർഹരാക്കിത്തീർക്കുക. അല്ലാഹുവിന്റെ വലിയ വലിയ വാഗ്ദാനങ്ങൾ എന്നോടൊപ്പമുണ്ട്; പ്രവചനങ്ങളുണ്ട്. അതു പുലരുമെന്ന് ദുഃഖവിശ്വാസമുണ്ട്. എന്നാൽ, നിങ്ങൾ അതിൽ അഹങ്കാരികളാകരുത്. എല്ലാത്തരം അസൂയ, പക, വെറുപ്പ്, പരദുഷണം, അഹന്ത, പൊങ്ങച്ചം, ആജ്ഞാലംഘനങ്ങളുടേയും കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടേയും ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ വഴികളിൽനിന്നും മടിയിൽനിന്നും അലസതയിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടുക. ശുഭപര്യവസാനം എപ്പോഴും മുത്തഖികൾക്ക് ആയിരിക്കുമെന്നത് നല്ലവണ്ണം ഓർത്തുകൊള്ളുക. **വൽആഖിബത്തു ലിൽ മുത്തഖീൻ** എന്നു പറഞ്ഞതുപോലെ അതുകൊണ്ട് മുത്തഖിയാകാൻ ചിന്തിക്കുക. ശുഭപര്യവസാനം മുത്തഖികൾക്കാണ്. അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ പറഞ്ഞു: ഈ ദിനങ്ങളിൽ പ്രത്യേകമായ നിലയിൽ പാക്കിസ്താനിലെ അവസ്ഥകളെ സംബന്ധിച്ചും ദുആ ചെയ്യുക. പാക്കിസ്താനികളും സ്വയം തങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഒരുപാട് ദുആ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. അല്ലാഹു

അവരേയും എല്ലാ ഉപദ്രവങ്ങളിൽനിന്നും സംരക്ഷിക്കുമാറാകട്ടെ. പൊതുവെ രാജ്യത്തിന്റെ ഉള്ളിലുണ്ടായിട്ടുള്ള കലഹങ്ങളുടെ ഉപദ്രവങ്ങളിൽനിന്ന് രാജ്യത്തേയും രക്ഷിക്കുമാറാകട്ടെ. ലോകത്തിനുവേണ്ടിയും ദുആ ചെയ്യുക. വളരെ വേഗം ഇവരിപ്പോൾ യുദ്ധത്തിലേക്ക് നീങ്ങുകയാണ്. റഷ്യയും അമേരിക്കയും തയ്യാറെടുപ്പുകളിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നു. യഥാർഥത്തിൽ ഇവർ തങ്ങളുടെ ഔന്നത്യം സ്ഥാപിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുകയാണ്; മർദ്ദിതരുടെ അവകാശം കൊടുപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്നാണ് വാദം. യഥാർഥത്തിൽ ഇവർ മർദ്ദിതർക്ക് അവകാശം കൊടുപ്പിക്കുന്നതിന്റേ പേരിൽ മുസ്ലീം രാഷ്ട്രങ്ങളെ തകർക്കാനാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു മുസ്ലീംകൾക്കും ബുദ്ധികൊടുക്കുമാറാകട്ടെ. ഇവർ അവരിൽനിന്ന് സഹായം തേടുന്നതിനു പകരം സ്വയം തങ്ങളുടെ തീരുമാനമെടുക്കുന്നവരാകട്ടെ. പൊതുജനങ്ങളോടുള്ള തങ്ങളുടെ കടമകൾ നിറവേറ്റുന്നവരാകട്ടെ. പൊതുജനം തങ്ങളുടെ ഭരണത്തോടുള്ള കടമ നിറവേറ്റുന്നവരാകട്ടെ. ഇസ്ലാമിന്റെ നാമത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തീവ്രവാദസംഘടനകളേയും പിടിക്കുമാറാകട്ടെ. ഇരുകക്ഷികൾക്കും ബുദ്ധിയും ഗ്രാഹ്യവും നൽകുമാറാകട്ടെ. എല്ലാത്തിനെക്കൊള്ളുമുപരി ഇവർ കാലത്തിന്റെ ഇമാമിനെ വിശ്വസിക്കുന്നവരാകട്ടെ. കാരണം അതുകൂടാതെ ഇവർക്ക് ഒരു രക്ഷയുമില്ല. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു രീതിയിലും നിലനില്പില്ല. അല്ലാഹു അവർക്ക് ബുദ്ധിനൽകുമാറാകട്ടെ. മുസ്ലീംകൾ ഈ അക്രമങ്ങളുടെ ഭാഗമാകുന്നതിനുപകരം ഇസ്ലാമിന്റെ യഥാർഥ അധ്യാപനമനുസരിച്ച് സ്നേഹത്തിന്റേയും പ്രീതിയുടേയും സാഹോദര്യത്തിന്റേയും അധ്യാപനം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നവരും അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടമ നിറവേറ്റുന്നവരുമാകട്ടെ.

Friday Sermon delivered by **Hadrath Khaleefathul Masih Al-khamis** (atba)
 at Masjid Basharat, Spain – on 13.04.18
 Malayalam Translation : **Moulvi Mohammed Ismail Alleppey**, For Malayalam Desk, Qadian.
 Published By Nazarath Nashr-O-Isha'ath, Sadr Anjuman Ahmadiyya - Qadian, 143516